

ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ - ਸਬਦ ੪੧

ਫਰੀਦਾ ਏ ਵਿਸੁ ਗੰਦਲਾ ਧਰੀਆਂ ਖੰਡੁ ਲਿਵਾੜਿ ॥

ਸਲੋਕ, ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੧੩੭੯

ਫਰੀਦਾ ਏ ਵਿਸੁ ਗੰਦਲਾ ਧਰੀਆਂ ਖੰਡੁ ਲਿਵਾੜਿ ॥

ਇਕਿ ਰਾਹੇਦੇ ਰਹਿ ਗਏ ਇਕਿ ਰਾਧੀ ਗਏ ਉਜਾੜਿ ॥੩੭॥

ਸਾਰ: ਬਿਬੇਕ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਵਸਤ ਜੋ ਮਿੱਠੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਰਸਤਾ ਸੱਚੀ ਜਾਗਰਤੀ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਹਰੀ ਸੁਹਜ ਅਤੇ ਹਉਮੈ-ਸੰਚਾਲਿਤ ਇੱਛਾਵਾਂ ਆਕਰਸ਼ਕ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਅਕਸਰ ਅੰਤਰੀਵੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇਪਣ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਵਿਚਾਰ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਜਾਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿੱਠੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਤ੍ਰਿਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋੜਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਗਰ ਅਸੀਂ ਸੁਚੇਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸੁੱਖਾਂ ਦੇ ਭਰਮਮਈ ਲਾਲਚ ਸਾਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸਾਡੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਭਾਲ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਖੜੋਤ ਵਿਚ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਫਰੀਦਾ ਏ ਵਿਸੁ ਗੰਦਲਾ ਧਰੀਆਂ ਖੰਡੁ ਲਿਵਾੜਿ ॥

ਫਰੀਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਰੁਖ ਦੇ ਖੰਡ ਨਾਲ ਲਿੱਪੀਆਂ ਗੰਦਲਾ ਘਾਤਕ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਨਿਆਵੀ ਮੋਹ ਦੇ ਭਰਮਮਈ ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

ਇਕਿ ਰਾਹੇਦੇ ਰਹਿ ਗਏ ਇਕਿ ਰਾਧੀ ਗਏ ਉਜਾੜਿ ॥੩੭॥

ਕੁਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੀਜਦੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਭੌਤਿਕਵਾਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਕੇ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼

ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਲੋਭ ਦੀ ਖਾਤਰ ਆਪਣੇ ਇਮਾਨ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। (੩੧)

ਤੱਤ: ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਜ਼ਹਿਰਲੀ ਖੰਡ ਨਾਲ ਲਿੱਪੀਆਂ ਗੰਦਲਾ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਮੋਹ ਧੋਖਾਮਈ ਹੋ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਭਰਮਮਈ ਦਿੱਖ ਸਾਨੂੰ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿੱਠੀ ਤਹਿ ਅੰਦਰ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥ। ਫਿਰ ਉਹ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਤਹੀ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਅੰਤਰੀਵੀ ਦਿਸ਼ਾ ਗੁਆ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਲੋਭ ਵਸ ਆਪਣੇ ਇਮਾਨ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: ਕੀ ਅਸੀਂ ਥੋਥੇ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਖਾਤਿਰ ਚੰਗਿਆਈ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ?

ਸਬਦ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਨਇੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ

Oneness In Diversity Research Foundation

ਵੈੱਬਸਾਈਟ: OnenessInDiversity.com

ਈਮੇਲ: onenessindiversityfoundation@gmail.com